

Sædceller uten svømmeknapp

Snart kan kvinner slutte på p-pillen. Et norsk firma lager verdens første p-pille for menn - uten bivirkninger.

Ingvill Bjorland

- **P-pille for menn klar i 2013**
- **Skal gjøre sædcellene kraftløse**

2013: Tror du på en kåt mann som bedyrer han går på p-piller? Om bare seks år kan dette være et spørsmål kvinner over hele verden stiller seg.

For går alt etter planen, vil p-pillen for menn være i apotekhyllene allerede i 2013. Og dette er det faktisk er norsk firma som står bak.

UTEN BIVIRKNINGER: - Kvinnens p-pille er som kjent hormonbasert, og er full av farlige bivirkninger. Også forskere som ellers i verden prøver å utvikle en p-pille for menn, opererer med hormoner. Vi forventer at vår p-pille derimot vil være uten bivirkninger. Dessuten er behandlingen reversibel. Slutter man med p-pillen, er man fruktbar igjen i løpet av et par måneder.

Administrerende direktør i Spermatech, Erik Næss-Ulseth, sitter sannsynligvis på en gullgrube om selskapet hans lykkes. Han har siden 2002, da firmaet ble etablert, jobbet med å utvikle den nye super-pillen sammen med åtte-ti andre forskere.

- Dette er for å si det enkelt et kondom i pilleform. Den stanser ikke sæd-utflod, og alt vil fungere som normalt. Det eneste som skjer er at sædcellen vil svømme uten kraft og fart i halen. Og følgelig ikke være i stand til å befrukte. Denne oppdagelsen er helt enestående.

SVØMMEPROTEIN: Det var helt på slutten av 90-tallet at forsker og professor Bjørn Steen Skålhegg kom over det helt spesielle proteinet. Dette proteinet heter CS og regulerer spermienes evne til å bevege seg (svømme). Og det finnes kun i mannens sædceller. Dette gjør CS til et helt unikt og konkret mål for kjemiske stoffer som kan benyttes til å svekke sædcellenes svømmedyktighet, og følgelig fungere som mannlig prevensjon.

- Jeg tror også den vil få stor gjennomslags- kraft i religiøs sammenheng. Svært mange religioner er imot prevensjonsmidler der befruktning skjer, for så å avbrytes. Her har vi et prevensjonsmiddel som ikke innebærer noen befruktning. At markedet er enormt. viser også en undersøkelse gjort av WHO (Verdens Helseorganisasjon). Her sier over 60 prosent av mennene at de ville bruke p-piller for menn hvis den ikke har nevneverdige bivirkninger. Jeg tror også antall steriliseringer og aborter vil gå mye ned med denne pillen.

Professor ved Rikshospitalet, Stig Frøland, en av veteranene på fagområdet infeksjonsmedisin og hiv/aids i Norge, ser derimot faremomenter. Selv om denne pillen er effektiv mot graviditet, har den ingen infeksjonsforebyggende effekt.

- Vi har allerede et problem med å få folk til å bruke kondom for å unngå smitte av kjønnssykdommer og Hiv. En p-pille for menn vil ikke gjøre dette bedre. Alt vil avhenge av hvilke grupper som vil bruke den.

UTFORDRINGEN: Næss-Ulseth og hans forskere har uansett en stor jobb foran seg. Nå er de midt i jakten på det beste kjemiske stoffet som kan sette proteinet CS ut av drift.

- Til nå har vi laget et kunstig kjemisk stoff. Men målet vårt er å finne et naturlig middel blant kjente kjemiske stoffer. Nå skal vi framover teste ca. 60.000 kjemiske stoffer i jakten på det beste. I år tester vi på levende spermier. Neste år skal vi teste på dyr. mennesker håper vi å være i gang med i 2010.

Erik Næss-Ulseth syns det er merkelig at ikke p-piller for menn har kommet før, og at det ikke finnes noen alternativer utenom kondomet og sterilisering. I kjølvannet av blant annet potenspilleren Viagra tror han imidlertid menn har blitt mer positive til

Han lager p-piller for menn. Uten bivirkninger. Administrerende direktør i Spermatech, Erik Næss-Ulseth sitter høyst trolig på en gullgrube. Foto: Alf Tomas Larsen

Ikke hormonell: Sædcellene skal gjøres svømmeudyktig. Den nye p-pillen er ikke hormonell og følgelig uten bivirkninger.

pillebruk.

STORE PENGER: Det norske firmaet Spermatech har patent på proteinet CS knyttet til regulering av spermiebevegelse. Kjemiske stoffer som påvirker CS vil også patenteres.

De regner med å bruke mellom 70 og 80 millioner kroner før legemiddelet kan testes på menn. Akkurat nå samarbeider forskerne i Oslo med selskapet Evotec Ltd. som holder til i Tyskland og England for å finne det beste kjemiske stoffet som kan bli en p-pille. Denne satsingen kan fort bli et økonomisk eventyr. Bare i USA selges det årlig prevensjonsmidler i pilleform for over 10 milliarder kroner.